

Raadsvoorstel 2023-312

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

E-mailadres opsteller c.bergman@nieuwegin.nl

Portefeuillehouder John van Engelen

Onderwerp

Advies aanwijzing lokale publieke media-instelling

Gevraagd besluit

1. Het Commissariaat voor de Media positief te adviseren over de wettelijke toegangscriteria voor aanwijzing van Stichting Media Houten als lokale publieke media-instelling voor Nieuwegein, inhoudende:
 - a. dat Stichting Media Houten een rechtspersoon is naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid;
 - b. dat Stichting Media Houten zich ten doel stelt op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media-aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeenten leven;
 - c. dat Stichting Media Houten volgens de statuten een Programmabeleid Bepalend Orgaan (hierna: PBO) heeft dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt;
 - d. dat het voor de gemeente Nieuwegein genoemde PBO representatief is samengesteld voor de in de gemeente belangrijkste voorkomende maatschappelijke, culturele, geestelijke en godsdienstige stromingen.
2. Het Commissariaat voor de Media te bevestigen dat in aanmerking is genomen dat de aanwijzing van Stichting Media Houten een aanvraag betreft voor meerdere gemeenten, te weten Houten, Nieuwegein, IJsselstein en Lopik.

Inleiding

Met zijn brieven van 31 mei 2023 en 31 juli 2023 (bijlage 2) heeft het Commissariaat voor de Media de gemeente Nieuwegein laten weten dat de Stichting Media Houten een aanvraag (bijlage 3) heeft ingediend ter verkrijging van een aanwijzing als lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Nieuwegein, IJsselstein en Lopik. Omdat Stichting Media Houten al is aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Houten, gaat het om een verzoek tot gebiedsuitbreiding. Op 20 juni 2023 heeft de gemeente Nieuwegein op verzoek van het Commissariaat voor de Media via het gemeenteblad bekendgemaakt dat de procedure voor aanwijzing van een lokale publieke media-instelling ter uitvoering van de publieke mediaopdracht in de gemeenten Houten, IJsselstein, Lopik en Nieuwegein tussentijds is opengesteld en dat partijen die geïnteresseerd zijn in verkrijging van een

vijfjarige aanwijzing als lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Houten, IJsselstein, Lopik en/of Nieuwegein daartoe uiterlijk 12 juli 2023 een aanvraag konden indienen. Er zijn geen andere aanvragen ontvangen.

Voordat het commissariaat een besluit kan nemen over de aanvraag van Stichting Media Houten, dient de raad het commissariaat op grond van de Mediawet 2008, artikel 2.61, derde lid, te adviseren over de vraag of de instelling voldoet aan de eisen die de Mediawet stelt in artikel 2.61, tweede lid: "Voor aanwijzing komen slechts in aanmerking instellingen die:

- a. rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid zijn;
- b. zich volgens de statuten uitsluitend of hoofdzakelijk ten doel stellen het op regionaal respectievelijk lokaal niveau uitvoeren van de publieke mediaopdracht door het verzorgen van media-aanbod dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in een provincie, een gemeente of een deel van de provincie waarop de instelling zich richt leven, en het verrichten van alle activiteiten die nodig zijn om daarmee een publieke taak te vervullen; en
- c. volgens de statuten een orgaan hebben dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt en dat representatief is voor de belangrijkste in de desbetreffende provincie of gemeente voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen,"

De gemeente is verzocht om uiterlijk 4 december 2023 advies uit te brengen aan het commissariaat.

Gewenst effect

Een lokale, journalistiek onafhankelijke, publieke media-instelling voor Nieuwegein, die inwoners van Nieuwegein helpt zich een mening te vormen over onderwerpen in de gemeente die voor hen relevant zijn.

Argumenten

1.a. Dat blijkt uit haar inschrijving bij de Kamer van Koophandel.

De lokale publieke media-instelling is als stichting ingeschreven bij de Kamer van Koophandel met nummer 30268411 onder de naam Stichting Media Houten.

1.b. Dat blijkt uit de statuten van de stichting.

Volgens de statuten van de stichting (bijlage 5), stelt zij zich ten doel:

- media-aanbod te verzorgen, bestemd voor de gemeente Houten, dat in zodanige mate is gericht op de bevrediging van de in de gemeente Houten levende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke behoeften, dat haar programma geacht kan worden van algemeen nut te zijn;
- het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

1.c. In artikel 9 van de statuten wordt de aanwezigheid van een programmaraad (PBO) genoemd.

De taken van de programmaraad worden daarin als volgt omschreven:

- het vaststellen van een programmabeleid;
- het toetsen van de in het programmabeleid verwoorde uitgangspunten;
- het geven van adviezen, gevraagd en ongevraagd, aan het bestuur;
- het opstellen van een jaarlijkse rapportage aangaande het gevoerde en gerealiseerde programmabeleid.

In het huishoudelijk reglement en het redactiestatuut (bijlage 5) van de stichting zijn de taken, rollen en verantwoordelijkheden verder uitgewerkt.

1.d. De in het PBO (bijlage 6) voor Nieuwegein vertegenwoordigde stromingen en hun leden zijn herkenbaar binnen de lokale gemeenschap.

De hieronder genoemde stromingen zijn representatief voor het gehele maatschappelijk veld in Nieuwegein. De stromingen jongeren en ouderen zijn niet als aparte doelgroep genoemd, maar zullen hun aandacht vinden binnen de stroming welzijn en inclusiviteit. Een vertegenwoordiging van de agrarische sector ontbreekt, maar is vanwege de stedelijkheid van Nieuwegein en het ontbreken van landbouw niet relevant. De leden van het PBO voor Nieuwegein zijn vanuit hun professionaliteit allen deskundig in het werkveld van de stroming die zij vertegenwoordigen en zich voldoende bewust van hun taak en verantwoordelijkheid. Het PBO van de gemeente Nieuwegein bestaat uit negen leden die gezamenlijk de volgende stromingen vertegenwoordigen:

- kunst & cultuur; Elise Stegeman (DE KOM, theater en kunstencentrum)
- sport en bewegen; Cees van Rootselaar (Sport ID)
- zorg; Eric Asbreuk (Huisarts)
- welzijn en inclusiviteit; Annelies van der Leeuw (MOvector)
- horeca en ondernemers; Ann de Vries (Bij de Fortwachter)
- bibliotheek; Roel Zuidhof (Bibliotheek De tweede verdieping)
- etnische en culturele minderheden; Roberto Lindveld (Surinaamse achtergrond, expertise in radio en media ondernemen)
- kerkgenootschappen; Mart Hack (voorzitter kerkenraad)
- onderwijs en educatie; Bram Donkers (Anna van Rijncollege)

Om vast te kunnen stellen hoe de samenstelling van het PBO voor de gemeente Nieuwegein tot stand is gekomen, heeft een gesprek plaatsgevonden met een aantal individuele leden. In de gesprekken met deze leden is toegelicht hoe zij als leden geworven zijn en uit navraag is gebleken dat de leden van het PBO zich voldoende bewust zijn van hun taak en verantwoordelijkheid.

2.1 Dat blijkt uit de aanvraag van de Stichting Media Houten.

De aanvraag betreft een gebiedsuitbreiding van Stichting Media Houten voor de gemeenten Nieuwegein, IJsselstein en Lopik, waarbij gekozen wordt voor een eigen inrichting per gemeente. Terwijl het klassieke 'streekomroepenmodel' rekent met één PBO voor het gehele verzorgingsgebied, heeft elke gemeente in de door Stichting Media Houten voorgestelde opzet een afzonderlijk PBO en een eigen uitvoeringsorganisatie. Op die manier wordt een zo groot mogelijke lokale betrokkenheid geborgd.

Kanttekeningen

1.1.a. De Statuten van Stichting Media Houten moeten voor aanwijzing als lokale publieke media-instelling worden aangepast.

Volgens de huidige Statuten is het verzorgingsgebied Houten. Het verzorgingsgebied moet worden uitgebreid met de namen van de gemeenten waarop de aanwijzing van toepassing is. Het Commissariaat voor de Media vraagt hier aandacht voor in haar brief van 31 juli 2023. Stichting Media Houten zal te zijner tijd een naam krijgen passend bij het verzorgingsgebied Lekstroom.

1.1.b. Een aantal organisatorische zaken moet in Huishoudelijk Reglement en Redactiestatuut nog nader worden uitgewerkt.

Zo blijkt nog niet hoe het gemeenschappelijk (overstijgende) belang van de vier gemeenten wordt geborgd, hoe de verschillende PBO's samenwerken en hoe de eigen identiteit per gemeente naar het vast te stellen programmabeleid wordt vertaald. In de komende periode is dit een van de aandachtspunten van de Stichting Media Houten. Dat is verwoord in de visie bij de aanvraag (bijlage 4).

1.1.c. Een aantal van de in het PBO voor Nieuwegein genoemde leden, werkt bij organisaties die door de gemeente Nieuwegein worden gesubsidieerd.

Wij menen dat dit geen belemmering vormt voor het lidmaatschap van het PBO. Immers de subsidieverlening richt zich op het specifieke werkveld van de organisatie en vooraf gemaakte jaarlijkse afspraken over de dienstverlening, die achteraf verantwoord moeten worden. Stichting Media Houten heeft bovendien in haar aanvraag verklaard dat de in het PBO zitting hebbende leden geen nevenfunctie uitoefenen die de onafhankelijkheid van het media-aanbod kunnen beïnvloeden.

2.1 Nieuwegein onthoudt zicht van een standpunt over de representativiteit van het PBO in Lopik.

Uit de aanvraag blijkt dat het PBO van Lopik nog niet is samengesteld (bijlage 6).

2.2 Nieuwegein kan zich niet uitspreken over de representativiteit van de PBO's in de gemeenten Houten en IJsselstein (bijlage 6).

De raad heeft geen kennis van de mate waarin de genoemde PBO's representatief zijn voor beide gemeenten. Die kennis is wel aanwezig bij de gemeenten Houten en IJsselstein zelf. De gemeenteraad van Nieuwegein vertrouwt derhalve op het positieve advies van de gemeenten Houten en IJsselstein ten aanzien van de PBO's in deze gemeenten en verklaart zich om die reden akkoord met de genoemde samenstellingen voor Houten en IJsselstein.

Financiële aspecten

Gemeenten hebben volgens de Mediawet een instandhoudingsplicht voor de lokale publieke omroep, dat wil zeggen dat de gemeente verantwoordelijk is voor de bekostiging van de lokale omroep.

Nieuwegein heeft in 2023 30.120 huishoudens. De financiering bedraagt in 2023 € 1,53 per huishouden. Op grond van deze grondslag ontvangt de gemeente jaarlijks een bedrag daarvoor via de Algemene Uitkering van het Rijk. Dit bedrag is niet geormerkt en dus niet gekoppeld aan een specifiek doeleinde. Daardoor staat het gemeenten vrij of en hoe zij dit bedrag besteden ten behoeve van de lokale publieke omroep. Als gemeenten minder dan het normbedrag bekostigen, hebben zij wel een motiveringsplicht.

Voor 2024 heeft Nieuwegein een bedrag begroot van € 38.500,00. Omdat dit budget nog geen bestedingsdoel heeft, kan dit bedrag volledig structureel worden ingezet. Het begrote bedrag is minder dan Nieuwegein op grond van de grondslag zou moeten financieren ($€ 1,53 \times 30.120 = € 46.084$).

De verwachting is dat na toekenning van de zendtijdmachtiging door het Commissariaat voor de Media, in 2024 een aanvraag zal volgen van Stichting Media Houten voor de bekostiging. Een eventueel tekort in de begroting zal worden verwerkt via een technische wijziging.

Communicatie aspecten

- Het raadsbesluit zal per brief aan het Commissariaat voor de Media worden meegedeeld (bijlage 7).
- Via een officiële publicatie in het gemeenteblad (bijlage 8) wordt meegedeeld dat de raad op advies van het college heeft besloten om positief te adviseren ten aanzien van de aanwijzing van Stichting Media Houten als lokale publieke media-instelling voor Nieuwegein.

Bijlagen

1. Raadsbesluit advies aanwijzing lokale publieke media-instelling
2. Verzoek Commissariaat voor de Media om advies aanwijzing lokale media-instelling
3. Aanvraag Stichting Media Houten
4. Visie Stichting Media Houten
5. Statuten, huishoudelijk reglement, redactiestatuut, inschrijving KvK
6. Samenstelling PBO's
7. Concept-advies Commissariaat voor de Media
8. Publicatie gemeenteblad besluit aanwijzing lokale publieke media-instelling

burgemeester en wethouders,

Ellie Liebregts
secretaris

Marijke van Beukering-Huijbregts
burgemeester